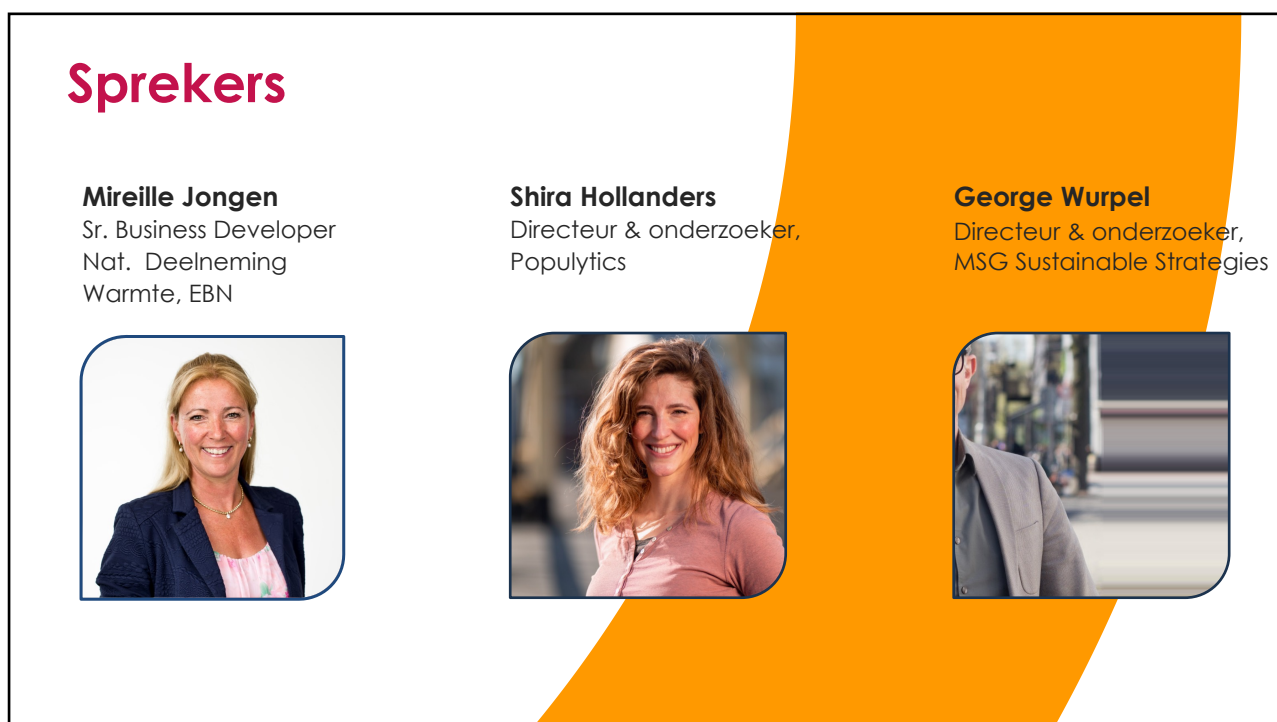

1

2

Over dit onderzoek

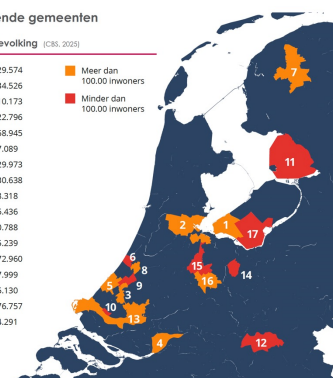
- Initiatief van MSG & Populytics
- In opdracht van 17 gemeenten
- EBN als kennispartner
- Scan de QR-code voor alle rapporten

Overzicht van de deelnemende gemeenten

Gemeente	Bevolking (CBS, 2023)
1 Almere	229.574
2 Amsterdam	934.526
3 Delft	110.173
4 Dordrecht	122.796
5 's-Gravenhage	568.945
6 Katwijk	67.089
7 Leeuwarden*	129.973
8 Leiden	130.638
9 Leidschendam-Voorburg	78.318
10 Maassluis	36.436
11 Noorddoozpolder	50.788
12 Oss	95.239
13 Rotterdam	672.960
14 Soest	47.999
15 Stichtse Vecht	66.130
16 Utrecht	376.757
17 Zeewolde	24.291

* Gemeente Leeuwarden voert de raadpleging later uit. De resultaten van de raadpleging in Leeuwarden zijn niet meegenomen in het gemiddelde voor alle gemeenten.

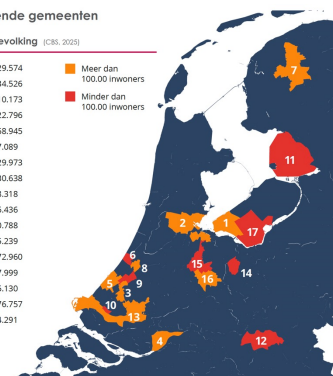
Bijna 15.000 inwoners uit 16 gemeenten namen deel

- Willekeurige steekproef
- Uitnodiging per brief + unieke code
- Representatieve conclusies op leeftijd, opleiding, gender en woonsituatie
- Onderzoek is nog steeds te bekijken via: betaalbarewarmte.nl

Overzicht van de deelnemende gemeenten

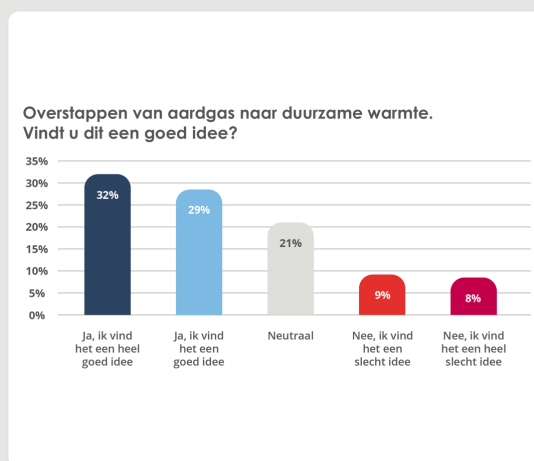
Gemeente	Bevolking (CBS, 2023)
1 Almere	229.574
2 Amsterdam	934.526
3 Delft	110.173
4 Dordrecht	122.796
5 's-Gravenhage	568.945
6 Katwijk	67.089
7 Leeuwarden*	129.973
8 Leiden	130.638
9 Leidschendam-Voorburg	78.318
10 Maassluis	36.436
11 Noorddoozpolder	50.788
12 Oss	95.239
13 Rotterdam	672.960
14 Soest	47.999
15 Stichtse Vecht	66.130
16 Utrecht	376.757
17 Zeewolde	24.291

* Gemeente Leeuwarden voert de raadpleging later uit. De resultaten van de raadpleging in Leeuwarden zijn niet meegenomen in het gemiddelde voor alle gemeenten.

Brede steun voor duurzame warmte

- *Meerderheid*: 61% vindt het een (heel) goed idee om over te stappen van aardgas naar duurzame warmte.
- *Oorzaak*: Een belangrijke oorzaak is dat een groot gedeelte (80%) van de deelnemers zich zorgen maakt over het klimaat.
- 17% vindt dit een (heel) slecht idee.

5

Dit onderzoek: voorkeuren van burgers

6

Participatieve Waarde Evaluatie (PWE)

Welke doelen belangrijk voor deelnemers?

- **Doel.** Inzicht krijgen in welke doelen inwoners belangrijk vinden als het gaat om betaalbare warmte.
- **Opzet.** Deelnemers verdeelden 35 punten over zeven beleidsdoelen die de overheid kan nastreven.
- **Extra informatie.** Te vinden onder de roze informatieknoppen,
- **Motivatie.** Nadien leggen mensen hun keuze in eigen bewoording uit.

De overheid wil dat duurzame warmte betaalbaar is. Wat is daarbij volgens u belangrijk?

Gebruik de en knoppen om 35 punten te verdelen. Klik op de i-knop voor meer informatie.

Zoveel mogelijk mensen moeten de kosten terugverdienen van overstappen op duurzame warmte	0
De overheid moet bepalen hoe een wijk overstapt op duurzame warmte als dat helpt om de totale kosten voor de samenleving laag te houden	0
Zoveel mogelijk inwoners moeten hetzelfde blijven betalen voor duurzame warmte als voor gas, of minder	0
Energiebedrijven moeten zo weinig mogelijk winst maken en moeten open zijn over hun winst	0
De prijzen voor duurzame warmte moeten zoveel mogelijk hetzelfde zijn in alle Nederlandse gemeenten	0
Inwoners moeten zo lang mogelijk de tijd krijgen om een geschikt moment te kiezen om te stoppen met gas	0
De prijzen van duurzame warmte moeten zo lang mogelijk gelijk blijven voor inwoners	0

7

Brede steun voor: 'weinig winst energiebedrijven' en 'inwoners blijven hetzelfde betalen'

- Brede steun voor twee meest geprioriteerde doelen in alle sub-doelgroepen
- Gemiddeld minste prioriteit aan 'inwoners de tijd krijgen' en 'overheid moet bepalen' maar meningen het meest verdeeld hierover

Energiebedrijven moeten zo weinig mogelijk winst maken en moeten open zijn over hun winst	6,5
Zoveel mogelijk inwoners moeten hetzelfde blijven betalen voor duurzame warmte als voor gas, of minder	6,0
Zoveel mogelijk mensen moeten de kosten terugverdienen van overstappen op duurzame warmte	4,9
De prijzen van duurzame warmte moeten zo lang mogelijk gelijk blijven voor inwoners	4,8
De prijzen voor duurzame warmte moeten zoveel mogelijk hetzelfde zijn in alle Nederlandse gemeenten	4,6
Inwoners moeten zo lang mogelijk de tijd krijgen om een geschikt moment te kiezen om te stoppen met gas	4,3
De overheid moet bepalen hoe een wijk overstapt als dat helpt om de totale kosten voor de samenleving laag te houden	3,9

8

Discrete Keuze Experiment (DCE)

Welke aanpak adviseren deelnemers?

- **Doel.** Cijfermatig onderzoeken welke (geld)waarde deelnemers toekennen aan bepaalde kenmerken van een warmteoplossing.
- **Opzet.** Deelnemers kozen zes keer tussen aanpak 1 of aanpak 2 als de gemeente moesten adviseren.
- **Waardering van kenmerken.** Doordat mensen meerdere keren keuzes maken is vast te stellen hoe zij kenmerken meewegen in hun keuzes.

Stel, de gemeente moet kiezen tussen twee aanpakken voor verwarming, warm water en koken. Vraag 5 van 6

We laten de verschillen zien tussen aanpak 1 en aanpak 2. Welke aanpak adviseert u?

	Aanpak 1	Aanpak 2
1 Hoeveel betalen woninggebruikers gemiddeld zelf? Het gaat om eenmalige kosten tussen nu en 2040.	€4.000,-	€2.500,-
1 Hoeveel gaat een gemiddeld huishouden iedere maand betalen voor energie vergeleken met nu?	€100,- minder	€75,- meer
1 Wie is de energieleverancier?	Er is 1 energiebedrijf in handen van de overheid.	Inwoners kiezen zelf een bedrijf dat energie levert.
1 Hoe prettig is het wonen vergeleken met nu?	Zelfde als nu	Het blijft beter warm in huis en het tocht minder. In de zomer kunt u uw huis ook koelen.
1 Hoeveel CO ₂ -besparing is er per woning voor verwarmen, warm water en koken vergeleken met nu?	10% CO ₂ -besparing	100% CO ₂ -besparing

☐ Adviseer deze aanpak ☐ Adviseer deze aanpak

9

Liever geen hogere kosten, maar wel graag verbeterd wooncomfort en CO₂-besparing..

Want:

- Hoe **hoger** de kosten, hoe **lager** de kans dat Nederlanders een aanpak adviseren.
- Hoe **meer** het wooncomfort en de CO₂-besparing **toenemen** hoe **groter** de kans dat Nederlanders een aanpak adviseren.

10

.. Maar tóch adviseert een meerderheid gemeentelijk beleid met hogere kosten

- Als het niet allebei kan, dan wegen de voordelen (wooncomfort en CO₂-besparing) op een gegeven moment zwaarder dan de nadelen (hogere kosten).
- Mensen vinden het dus acceptabel dat warmte met bepaalde voordelen meer kost.
- Disclaimer 1: dit is géén individuele betalingsbereidheid.
- Disclaimer 2: mensen waarderen kenmerken verschillend. Voor een grote meerderheid dalen de acceptabele kosten drastisch.

11

De 5 hoofdconclusies op een rij

1

Er is steun voor duurzame warmte. 61% vindt overstappen een (heel) goed idee, tegenover 17% die dit een (heel) slecht idee vindt.

4

Warmteaanpakken moeten véél aantrekkelijker zijn voor steun van een overgrote meerderheid.

2

Burgers vinden voor betaalbaarheid een belangrijk doel dat energie-bedrijven zo weinig mogelijk winst maken en hier transparant over zijn.

5

Meningen meest verdeeld over hoeveel invloed de overheid moet hebben en hoeveel tijd inwoners krijgen voor de overstap.

3

Burgers willen liever niet meer betalen, maar tóch adviseert meerderheid gemeentelijk beleid met hogere kosten.

Scan de QR voor het volledige rapport en de achtergronden bij deze conclusies

12

Twee vragen om over in gesprek te gaan

- 1 Hoe zou jij deze uitkomsten kunnen gebruiken in je eigen **plannen of beleidsvorming**?
- 2 In welke mate vind je dat je moet sturen op de voorkeuren van **consumenten** en in welke mate op de voorkeuren van **burgers** als het gaat om de warmtetransitie?

13

Meer informatie

Scan de QR-code voor toegang tot het landelijk rapport en de lokale rapporten. Het landelijk rapport staat ook in de app van het Nationaal Warmte Congres > Partners > EBN

14